

FEJLESZTÉS, FENNTARTHATÓSÁG, ESÉLY AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAKBAN GONDOLATOK EGY KONFERENCIA APROPÓJÁN

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete „*Fejlesztés, fenntarthatóság, esély az IFLA trendek és a Lyoni deklaráció tükrében*” címmel rendezett kétrészes konferenciát 2016 novemberében.

A programot látva rögtön átsuhant az agyamon, hogy mit adhat nekünk, egyházi könyvtárosoknak egy olyan szakmai rendezvény, amin az olvasásfejlesztés, a digitális írástudás kialakítása, az életminőség javítása és egy sor ehhez hasonló téma a programkínálat. Az előadásokat végighallgatva azonban revideálni kellett véleményemet, hiszen az elhangzottak azon túl, hogy felkavarták a gondolatokat, irányt mutattak a jövőt illetően. Fontos kijelentések hangzottak el vezető infokommunikációs és könyvtári szakemberek szájából, melyek megszívlelendők lehetnek elsősorban az egyházi felsőoktatási bibliotékák számára is. A korreferátumok inkább a köz- és iskolai könyvtárosoknak mutattak be elleshető jó gyakorlatokat és festettek időnként elkeserítő képet a valóságról (pl. a gyerekek mennyire nem tudják értelmesen használni a világhálót).

A konferencia első napján (november 9.) az életünket átszövő új technikákról beszélt Fodor István, az Ericsson Magyarország Kft. korábbi vezérigazgatója. Baranyi Péter egyetemi tanár a Széchenyi István Egyetemen megvalósult virtuális egyetemi oktatást mutatta be, benne a virtuális könyvtárral. Kroó Norbert akadémikus pedig a tudomány és oktatás helyzetét vázolta fel az információs társadalomban.

A konferencia második napján (november 22.) a digitális írástudásról hallottunk Molnár Szilárdtól, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács munkatársától, majd Horváth Zoltánné könyvtári tanácsadó (T-SYSTEMS Magyarország Zrt.) „A digitális hálózat dinamikus tágu-lása – minőségi koncentráció a könyvtárak a

tudományok és a használók kölcsönhatásában” címmel tartott előadást.

Az IFLA először 2011-ben fogalmazta meg azokat az elképzeléseket, amelyek fontos útmutatásokat adnak a könyvtáraknak a jövőre nézve. A szervezet stratégiáját, a Trend Reportját és a Lyoni nyilatkozatot Baráthné dr. Hajdú Ágnes és Eszenyiné dr. Borbély Mária ismertette meg a hallgatósággal.

Első hallásra futurisztikusnak tűnő kijelentésekkel szembesültünk a konferencián, de kicsit jobban utánagondolva nem is annyira a jövőbe vitte minket az előadók. Gondoljunk csak arra, hogy ma már a mindennapos ügyintézéseinket átszövi a virtualitás és az informatika. Interneten foglalhatunk időpontokat különböző hivatalokba, mindennapos számunkra az e-bankolás, e-vásárlás vagy e-adóbevallás. A szülők ma már nem ellenőrző füzet lapozgatnak, hanem otthonról bármikor beletekinthetnek a virtuális naplóba. Szenzorok tömegei vesznek bennünket körül, amelyek igyekeznek megkönnyíteni az életünket és kiszolgálni igényeinket – érzékelős villanykapcsolók, távolból irányítható háztartási folyamatok, önvezető autó stb. – és csak a legismertebbeket emlitettem.

Ráadásul az információs társadalmat olyan címszavak jellemzik, mint az információkhoz, tudáshoz való hozzáférés joga, ami nemcsak a demokrácia szempontjából lényeges, hanem a teljesítmény növelésének, fenntartható fejlődésnek az alapja.

Ez a digitális világ egyeseknek sok könnyebbséget hozott, de mint Molnár Szilárdtól megtudtuk, a magyar népesség 60%-a nem használ semmilyen digitális eszközt. Hogy beszélhetünk az ő esetükben digitális írástudásról? Egyre nő a szakadék a különböző nemzedékek között is e kom-

petencia terén. Az idősebb korosztály, legyen bármilyen képzett a maga tudományában, analfabétának érzi magát az elektronikus „kütyük” világában. Él körülöttünk már olyan generáció – az 1996 után született „Z” generáció – akik olykorban jöttek világra, amikor már általánosan használatos volt az internet. Ők a felsőoktatás mai hallgatói, a könyvtáraink használói. És már itt vannak az α -generáció tagjai, akik néhány év múlva lesznek egyetemi hallgatók. Ennek a nemzedéknek egész más a gondolkodásmódja, agyi működése, mint a korábbi nemzedékeknek.

Ebben a változó világban nem egyszerű a humán tudományok művelőinek. A külső körülmények azonban kikényszerítik a szemléletmódváltást. Az egyházak is kezdenek haladni a világgal, lassan átértékelik, megújítják módszereiket. Gondoljunk csak arra, hogy a Szentatya Twitter üzenetekkel fordul a hívekhez, sok egyházközösség

honlapot tart fenn, de létezik olyan blog is (pl. „Napi ige és gondolat”), ami a híveknek napon-ta virtuális igemagyarázatokat küld.

Ez a megújulás elérte az egyházi könyvtárakat is. Nem egyszerű azonban a helyzet, hiszen ezek a bibliotékák évezredek óta a tudás őrzői voltak, a hagyománytisztelő, a gyűjteményhez való ragaszkodás jellemzi legtöbbjüket, állományukat pedig egy szűk kör használta. Nehéz az egyik napról a másikra filozófiát és módszereket váltani. Pedig úgy tűnik elengedhetetlen, főleg az egyházi felsőoktatási intézmények könyvtáraiban, amelyek külső követelményeknek (pl. akkreditáció, támogatások) is meg kell feleljenek. De a mindennapok is bizonyítják, hogy egyre jobban kinyílnak az egyházi bibliotékák virtuális és valós ajtói is a használók előtt. Az információkeresésben jártas kutatók ma már központi katalógusok alapján (hisz van erre példa bőven: UNITAS, OSZK, ODR stb.) könnyen kideríthetik, hogy egy unikális kiadvány az országban mely könyvtárban található csak meg. Telekommunikációs eszközök segítségével virtuálisan felkeresheti az adott könyvtárat, ahonnan a kért cikket, tanulmányt stb. 1-2 órán belül szkennelve megkaphatja az internet segítségével.

Ezek azok az első lépések, amelyek azt jelzik, hogy az egyházi könyvtárak is haladnak a koral. És ha nem is követjük vakon a trendeket, meg kell találnunk a helyes 21. századi középutat. Ez a konferencia arra mindenképpen jó volt, hogy felkavarja az állóvizet és továbbgondolkodásra késztessen. Az is biztos, hogy a megismert IFLA trendek jelzés értékűek, de azokat a hazai viszonyokra kell adaptálni. Az egyházi könyvtáraknak pedig azon kell gondolkodniuk, hogy miként lehet ezeknek a kihívásoknak megfelelni úgy, hogy ne adják fel teljesen eredeti, sokszor évszázados hagyományait.

Kührner Éva

Szent Atanáz Görögkatolikus
Hittudományi Főiskola Könyvtára

Meghívó

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete

„Fejlesztés, fenntarthatóság, esély az IFLA trendek és a
Lyoni deklaráció tükrében:
Konferenciasorozat”

címmel országos konferenciát szervez, amelyre tisztelettel meghívjuk

Időpontja: 2016. november 22. 10.00 – 15.00

Helyszíne: Országos Széchényi Könyvtár, 1827 Budapest, Budavári Palota „F” épület, VI. szint előadóterem

A konferencia programja:

- 10.00 – 10.20** **Preambulum: IFLA trendek – Lyoni Nyilatkozat – Stratégia**
Barátné dr. Hajdu Ágnes elnök, Magyar Könyvtárosok Egyesülete
- 10.20 – 10.40** **Digitális esélyek – digitális írástudás**
Előadó: Molnár Szilárd, Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács
- 10.40 – 11.00** **A digitális hálózat dinamikus tágalusa – minőségi koncentráció a könyvtárak, a tudományok és a használók kölcsönhatásában**
Előadó: Horváth Zoltán partner szakértéskészítési menedzser, könyvtári tanácsadó, T-SYSTEMS Magyarország Zrt.
- Korreferátum:**
- 11.00 – 11.10** **Az iskolai könyvtár választai az IFLA trendekre és a Lyoni nyilatkozatra**
Előadó: Cs. Bogó Katalin, szakvezető tanár, szakmetodikus, SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája
- 11.10 – 11.30** **A forrás ereje. A könyvtárak szerepe az életminőség javításában**
Előadó: Dr. Dippold Péter igazgató, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtár

Korreferátumok:

- 11.30 – 11.50** **Élő könyvtári modell a magyar kistérségeken - az életminőség szolgáltatásban**
Előadó: Dr. Prókai Margit igazgató, II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
- A könyvtári szolgáltatások lehetőségei az esélyegyenlőségek csökkentésében**
Előadó: Kiss Gábor igazgató, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár